

**SPRAWOZDANIE ROCZNE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W MICHAŁOWICACH
ZA ROK 2014**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Michałowicach

zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
(t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.)

Michałowice, kwiecień 2015

Spis treści:

Rozdział I	
Ośrodek Pomocy Społecznej oraz realizacja budżetu	3
1. Zakres działalności Ośrodka	3
2. Struktura organizacyjna Ośrodka oraz koszty jego utrzymania	4
2.1. Stan zatrudnienia w Ośrodku w 2014 roku	4
2.2. Koszty utrzymania Ośrodka	6
3. Realizacja budżetu Ośrodka	7
3.1. Plan budżetu na 2014 r.	7
3.2. Wykonanie budżetu Ośrodka w 2014 r.	9
3.3. Dochody zrealizowane w 2014 r.	10
Rozdział II	
Zadania realizowane przez Ośrodek w roku 2014	12
1. Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Ośrodek	12
1.1. Dane statystyczne dotyczące klientów systemu pomocy społecznej	12
1.2. Praca socjalna realizowana w 2014 r.	15
1.3. Świadczenia pieniężne i niepieniężne z pomocy społecznej	15
1.4. Wieloletni program finansowego wspierania gmin „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	17
2. Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny	19
2.1. Świadczenia rodzinne	19
2.2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych	22
3. Rządowy Program Wspierania Osób Pobierających Świadczenia Pielęgnacyjne	23
4. Wspieranie rodziny	23
4.1. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	23
4.2. Resortowy program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2014 r.”	24
5. Program ogólnopolski „Karta Dużej Rodziny”	25
6. Program osłonowy „Pierwszy dzwonek”	26
7. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	26
8. Projekt systemowy „Nowe Perspektywy”, finansowany ze środków UE w ramach EFS	28
Rozdział III	
Inne zadania Ośrodka	30
1. Centrum Wolontariatu	30
2. Prace społecznie użyteczne	30
3. Zbiórka żywności	31
4. Współpraca	31
5. Pozostałe zadania Ośrodka	32
5.1. Sporządzanie bilansu potrzeb w zakresie pomocy społecznej	32
5.2. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych	32
5.3. Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie	32
Rozdział IV	
Potrzeby w zakresie pomocy społecznej	33

Rozdział I. Ośrodek Pomocy Społecznej oraz realizacja budżetu

1. Zakres działalności Ośrodka

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach (GOPS) realizuje zadania, w szczególności w zakresie:

- pomocy społecznej, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.), z uwzględnieniem podziału na:
 - * zadania własne gminy, w tym o charakterze obowiązkowym,
 - * zadania zlecone z zakresu administracji rządowej,
- udzielania pomocy w ramach świadczeń rodzinnych, które realizowane są jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j.: Dz. U. z 2015, poz. 114),
- udzielania pomocy w ramach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowania w sprawie dłużników alimentacyjnych, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j.: Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 z późn. zm.),
- zasiłków dla opiekunów, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014 r., poz. 567). Ośrodek wykonuje to zadanie na podstawie zarządzenia Nr 330/2014 Wójta Gminy Michałowice z dnia 21 maja 2014 r.
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 25 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.); zadania w tym zakresie były realizowane w ramach *Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice na lata 2014-2017*,
- wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem oraz współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz. U. z 2013 r., poz. 135 z późn. zm.). Uchwałą Nr XVIII/113/2012 z dnia 29 marca 2012 r. Rada Gminy Michałowice wyznaczyła Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach jako podmiot właściwy do realizacji ww. zadania. Zadania w tym zakresie były realizowane w ramach *Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015*, który został przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXX/201/2013 Rady Gminy Michałowice z dnia 29 kwietnia 2013 r.,
- przyznawania rodzinom wielodzietnym Karty Dużej Rodziny oraz realizacji pozostałych zadań zawartych w ustawie z dnia 23 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2014 r., poz. 1863 z późn. zm.); zadanie to w 2014 r. było realizowane na podstawie Zarządzenia Nr 337/2014 Wójta Gminy Michałowice z dnia 16 czerwca 2014 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach, w oparciu o zapisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu dla rodzin wielodzietnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 775),
- profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, należących do zadań własnych gminy zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.: Dz. U. z 2012 r., poz. 1356),
- przeciwdziałania narkomanii, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j.: Dz. U. z 2012 r., poz. 124),
- inne zadania – na podstawie uchwał Rady Gminy Michałowice, zawartych umów i porozumień.

2. Struktura organizacyjna Ośrodka oraz koszty jego utrzymania

2.1. Stan zatrudnienia w Ośrodku w 2014 roku

Zgodnie z § 5 Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach ustalona została następująca struktura organizacyjna:

- kierownik,
- Sekcja Księgowo-Administracyjna,
- Sekcja Pomocy Środowiskowej,
- Sekcja ds. Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego,
- Punkt Wsparcia i Pomocy Rodzinie,
- Centrum Wolontariatu.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych było (w różnych okresach) ogółem **13** osób, w wymiarze **12 ½ etatu**, w tym 2 osoby (2 etaty) w ramach robót publicznych finansowanych ze środków Funduszu Pracy. Stan zatrudnienia w Ośrodku w ubiegłym roku obrazuje tabela nr 1.

tabela 1. Stan zatrudnienia w GOPS Michałowice na przestrzeni całego 2014 roku

l.p.	stanowisko	ilość osób	wymiar etatu	uwagi
1.	kierownik	1	1	—
Sekcja Księgowo-Administracyjna				
2.	główny księgowy	1	1	—
3.	specjalista ds. księgowości	1	1	—
4.	pracownik biurowy	1	1	pracownik zatrudniony w okresie od 1.05.2014 r. do 30.10.2014 r., wykonujący zadania w ramach robót publicznych, w oparciu o umowę ze Starostą Krakowskim Nr FSL./611-25/2014
Sekcja Pomocy Środowiskowej				
5.	starsi pracownicy socjalni	3	3	—
6.	pracownicy socjalni	2	2	—
7.	asystent rodziny	1	½	pracownik zatrudniony od 1.02.2014 r., dofinansowanie w ramach dotacji celowej w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014”, w oparciu o umowę Nr 67/A/2014.
Sekcja ds. Świadczeń Rodzinnych i Świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego				
8.	inspektor ds. świadczeń rodzinnych	1	1	od 27.01.2014 r. do 1.06.2014 r. – urlop rodzicielski
9.	starszy referent ds. funduszu alimentacyjnego	1	1	
10.	referent ds. świadczeń rodzinnych	1	1	od 3.02.2014 r. do 31.05.2014 r. pracownik zatrudniony w ramach umowy na zastępstwo za pracownika przebywającego na urlopie rodzicielskim, a w okresie od 11.08.2014 r. do 31.12.2014 r., wykonujący zadania w ramach robót publicznych, w oparciu o umowę ze Starostą Krakowskim Nr FSL..IRP.611.36.2014
razem:		13	12 ½	

Ponadto Ośrodek zatrudniał (w różnych okresach), w oparciu o umowy zlecenia oraz inne umowy **15 osób**, w tym **2 osoby** do realizacji zadań ujętych w projekcie systemowym „*Nowe Perspektywy*”,

współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, **2 specjalistów** w ramach Punktu Wsparcia i Pomocy Rodzinie oraz **2 osoby** do uruchomienia Centrum Wolontariatu. Rozkład zatrudnienia w tym zakresie obrazują tabele Nr 2, 3, 4, 5 i 6.

tabela 2. Wykaz kadry zatrudnionej w 2014 r. w ramach umów zleceń i umów na realizację zadania – Punkt Wsparcia i Pomocy Rodzinie

l.p.	stanowisko/ rodzaj wykonywanych zajęć	ilość osób	okres zatrudnienia
1.	poradnictwo psychologiczne	1	2.01.2014 r. – 31.12.2014 r.
2	poradnictwo prawne	1	2.01.2014 r. – 31.12.2014 r.
razem:		2	

tabela 3. Wykaz kadry zatrudnionej w 2014 r. w ramach umów-zleceń – usługi opiekuńcze

l.p.	stanowisko/ rodzaj wykonywanych zajęć	ilość osób	okres zatrudnienia
1.	usługi opiekuńcze (24, a od 1.10.2014 r. – 34 godz. w tygodniu)	1	2.01.2014 r. – 31.12.2014 r.
2.	usługi opiekuńcze (25 godz. w tygodniu)	1	2.01.2014 r. – 31.12.2014 r.
3.	usługi opiekuńcze (34 godz. w tygodniu)	1	3.02.2014 r. – 31.12.2014 r.
4.	usługi opiekuńcze (12 godz. w tygodniu)	1	4.08.2014 r. – 31.12.2014 r.
razem:		4	

tabela 4. Wykaz kadry zatrudnionej w 2014 r. w ramach umów-zleceń – projekt systemowy „*Nowe Perspektywy*”

l.p.	stanowisko/ rodzaj wykonywanych zajęć	ilość osób	okres zatrudnienia
1.	koordynator projektu	1	20.01.2014 r. – 31.12.2014 r.
2.	specjalista ds. zamówień publicznych	1	22.04.2014 r. – 30.05.2014 r.
razem:		2	

tabela 5. Wykaz kadry zatrudnionej w 2014 r. w ramach umów-zleceń – *Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej*

l.p.	stanowisko/ rodzaj wykonywanych zajęć	ilość osób	okres zatrudnienia
1.	asystent rodziny	1	2.01.2014 r. – 31.12.2014 r.
razem:		1	

tabela 6. Wykaz kadry zatrudnionej w 2014 r. w ramach umów-zleceń – Centrum Wolontariatu

l.p.	stanowisko/ rodzaj wykonywanych zajęć	ilość osób	okres zatrudnienia
2.	koordynacja prac Centrum	2	1.07.2014 r. – 31.12.2014 r.
razem:		2	

Wzmocnienie kadry Ośrodka o ww. specjalistów, spowodowane było m.in. koniecznością zapewnienia odpowiedniej jakości realizowanych zadań oraz prawidłowym zabezpieczeniem nowych przedsięwzięć, wynikających w szczególności z:

- realizacji przez Ośrodek projektu systemowego „*Nowe Perspektywy*”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, związanego z wdrażaniem nowych narzędzi i instrumentów związanych z aktywizacją klientów pomocy społecznej; projekt realizowany samodzielnie,
- realizacji *Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice na lata 2014 – 2017* oraz *Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015*, w tym prowadzenia Punktu Wsparcia i Pomocy Rodzinie,
- usprawnienia obsługi zadań w zakresie funkcjonowania Sekcji ds. Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego podczas nieobecności pracownika przebywającego na urlopie rodzicielskim,
- uruchomienia działalności Centrum Wolontariatu,
- stworzenia nowego logo Ośrodka,
- konieczności zapewnienia mieszkańcom gminy, którzy wymagają tej formy pomocy, usług opiekuńczych.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach, stosownie do zgłaszanych przez siebie potrzeb, podnosili w 2014 r. swoje kwalifikacje poprzez udział w ok. 15 różnego rodzaju warsztatach i szkoleniach z zakresu ustawy o finansach publicznych, zmian w rachunkowości planach kont oraz sprawozdawczości JST, prawidłowego przygotowania, przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji, bieżących problemów z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, nowelizacji ustawy o pomocy społecznej, innowacyjnych metod pracy socjalnej, zasad zawierania i realizacji kontraktu socjalnego, pracy asystenta rodziny, animacji lokalnych społeczności oraz pracy z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie.

Ponadto pracownicy Sekcji Pomocy Środowiskowej (tj. pracownicy socjalni i asystenci rodzin) uczestniczyli w superwizji grupowej, prowadzonej w cyklu 8 comiesięcznych spotkań przez certyfikowanych terapeutów i superwizorów zatrudnionych w Fundacji Rozwoju Terapii Rodzin „Na Szlaku” w Krakowie. Zajęcia obejmowały część seminaryjną, w ramach której pozyskiwali wiedzę z zakresu terapii systemowej oraz superwizyjną, w trakcie której omawiane były przypadki indywidualnych i rodzinnych oddziaływań wobec klientów Ośrodka.

2.2. Koszty utrzymania Ośrodka

W 2014 roku Gmina Michałowice na zadanie własne o charakterze obowiązkowym, jakim jest „(...) *utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenie pracowników*” (art. 17 ust. 1 pkt 18 ustawy o pomocy społecznej), zabezpieczyła w budżecie Ośrodka kwotę **681 126,00 zł**.

Wykonanie za 2014 rok wyniosło **620 313,91 zł**, z czego dotacja z budżetu państwa stanowiła kwotę **38 195,00 zł**, tj. 6,16% ogólnej kwoty, którą przeznaczono, zgodnie z treścią porozumień zawartych z Wojewodą Małopolskim na:

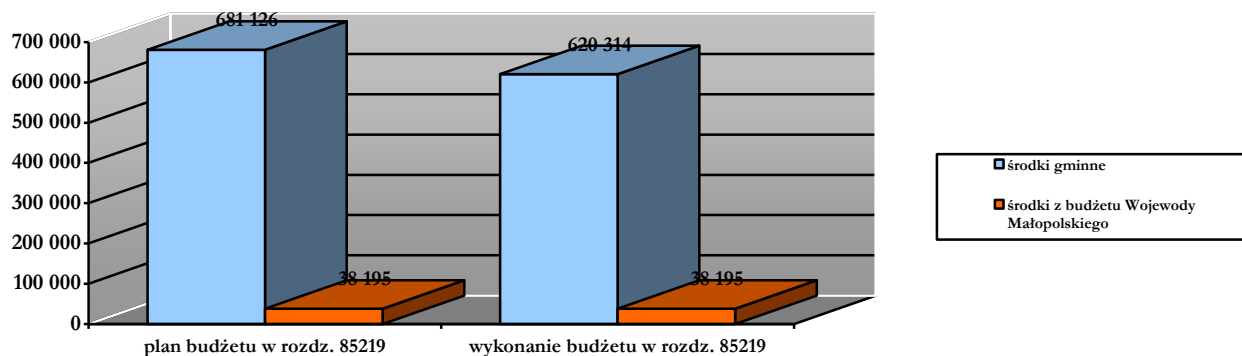
- wsparcie ośrodka w zakresie obsługi zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę oraz zadań własnych dotowanych z budżetu państwa (art. 17 ust. 1 pkt 3, 4, 14, 19, 20, art. 18 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej) – 32 675,00 zł,
- wspieranie aktywnych form pracy socjalnej – 5 520,00 zł.

Ze środków własnych gminy Michałowice pokryto:

- wynagrodzenia osobowe i pochodne – 466 092,90 zł;
- wynagrodzenia bezosobowe – 18 643,50 zł;
- zakup materiałów i wyposażenia – 37 661,41 zł;
- zakup pomocy naukowych – 0,00 zł;
- zakup energii – 2 552,53 zł;
- zakup usług zdrowotnych – 454,95 zł
- zakup usług pozostałych (usługi pocztowe, naprawy sprzętu, itp.) – 27 980,19 zł;
- zakup usług telefonii stacjonarnej, tel. komórkowy, Internet – 3 049,49 zł;
- ryczałty samochodowe i podróże służbowe – 9 515,06 zł;

- szkolenia pracowników – 3 049,80 zł;
- odpis na ZFŚS – 12 808,08 zł
- pozostałe (opłaty i składki, podatek od nieruchomości) – 311,00 zł;

wykres 1. Plan i realizacja budżetu GOPS w zakresie rozdz. 85219 – ośrodek pomocy społecznej

3. Realizacja budżetu Ośrodka

Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w 2014 roku finansowana była ze środków:

- budżetu Gminy Michałowice,
- budżetu państwa (dotacje celowe),
- na dofinansowanie projektu systemowego, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (dotacja rozwojowa),
- pozabudżetowych.

3.1. Plan budżetu na 2014 rok

Budżet Gminy Michałowice na 2014 rok został przyjęty Uchwałą Nr XL/263/2014 Rady Gminy Michałowice z dnia 30 stycznia 2014 r.

W 2014 roku Ośrodek dysponował budżetem w łącznej wysokości **3 205 910,54 zł**. (plan po zmianach – działy 851, 852, 853 i 854).

Na realizację zadań własnych, finansowanych w całości ze środków budżetu gminy, Ośrodek dysponował w 2014 roku następującymi środkami (plan po zmianach):

– rozdział 85202 – domy pomocy społecznej	145 100,00 zł
– rozdział 85204 – współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	6 270,00 zł
– rozdział 85205 – zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	16 224,00 zł
– rozdział 85214 – zasiłki i pomoc w naturze (z. celowe)	61 600,00 zł
– rozdział 85228 – usługi opiekuńcze	51 520,00 zł
razem	280 714,00 zł

Na realizację zadań własnych gminy, dofinansowanych ze środków budżetu Wojewody Małopolskiego, Ośrodek dysponował w 2014 roku następującymi środkami (plan po zmianach):

		w tym środki z budżetu gminy
- rozdział 85206 – wspieranie rodziny	74 839,00 zł	47 800,00 zł
- rozdział 85213 – składki na ubezpieczenie zdrowotne, § 2030	6 114,00 zł	792,00 zł
- rozdział 85214 – zasiłki i pomoc w naturze (z. okresowe)	24 554,00 zł	6 000,00 zł
- rozdział 85216 – zasiłki stale	60 470,00 zł	476,00 zł
- rozdział 85219 – ośrodek pomocy społecznej	681 126,00 zł	642 931,00 zł
- rozdział 85295 – pozostała działalność (dożywianie)	142 713,00 zł	52 330,00 zł
razem:	989 816,00 zł	750 329,00 zł

Na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, finansowanych w całości ze środków budżetu Wojewody Małopolskiego, Ośrodek dysponował następującymi środkami:

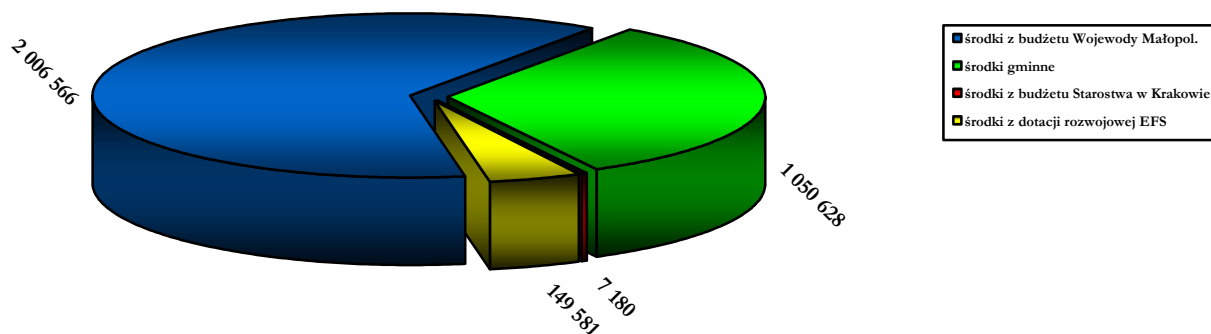
- rozdział 85195 – pozostała działalność (świadczeniobiorcy inni niż ubezpieczeni)	360,00 zł
- rozdział 85212 – świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny	1 729 681,00 zł
- rozdział 85213 – składki na ubezpieczenie zdrowotne, § 2010	2 624,00 zł
- rozdział 85295 – pozostała działalność: dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	33 154,00 zł
- rozdział 85295 – pozostała działalność: Karta Dużej Rodziny	1 250,20 zł
razem:	1 767 069,20 zł

GOPS w Michałowicach, na mocy Porozumienia Nr FSŁ./612/02/2014 z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych, zawartego przez Gminę Michałowice ze Starostą Krakowskim, Ośrodek dysponował kwotą **7 180 zł**.

W dniu 27 sierpnia 2014 r. Gmina Michałowice podpisała z Województwem Małopolskim Umowę o przyznanie dotacji na udzielenie wsparcia dla uczniów z rodzin wielodzietnych 4+ z województwa małopolskiego w zakresie zwiększenia ich szans edukacyjnych w ramach projektu „*Pierwszy dzwonek*”, w oparciu o którą dysponowała kwotą **11 550,00 zł**.

Ponadto, w związku z samodzielną realizacją projektu systemowego pn. „*Nowe Perspektywy*”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Ośrodek otrzymał dotację rozwojową w wysokości **129 986,12 zł**. W ramach wkładu własnego została zabezpieczona kwota 19 595,22 zł. Tym samym Ośrodek dysponował łączną kwotą **149 581,34 zł**.

wykres 2. Plan finansowy GOPS w Michałowicach na 2014 rok

3.2. Wykonanie budżetu Ośrodka w 2014 roku

Środki finansowe ujęte w budżecie zarówno na realizację zadań zleconych, jak i własnych, zabezpieczyły przewidywane potrzeby.

W 2014 roku budżet Ośrodka został wykonany w **95,67%**. Wydatkowano łącznie kwotę **3 067 163,76 zł**, w tym:

- środki własne: **926 049,59 zł** (89,82% wykonania założonego budżetu ze środków własnych),
- środki z dotacji budżetu Wojewody Małopolskiego: **1 978 388,78** (98,60% wykonania przekazanej dotacji),
- środki przekazane przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego: **11 400,00 zł** (98,70% planu),
- środki przekazane przez UPPK w ramach refundacji za prace społecznie użyteczne: **6 336,00 zł** (88,25%),
- środki w ramach dotacji rozwojowej finansowanej przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego: **144 989,39 zł** (96,93% planu i przekazanej dotacji).

Wydatki uwzględniające podział na zadania własne i zlecone oraz podział na główne zadania został przedstawiony w tabeli nr 7.

tabela 7. Wydatki w układzie zadaniowym w 2014 r.

rozdział	wyszczególnienie	kwota
zadania własne		
85202	domy pomocy społecznej	144 701,70 zł
85204	współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	3 790,12 zł
85205	zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	13 478,25 zł
85206	wspieranie rodziny <i>w tym dotacja</i>	65 641,64 zł 27 039,00 zł
85213	składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające z. stały <i>w tym dotacja</i>	5 036,52 zł 5 036,52 zł
85214	zasilki i pomoc w naturze (z. celowe, z. okresowe) <i>w tym dotacja</i>	72 715,80 zł 18 550,23 zł
85216	zasilki stałe <i>w tym dotacja</i>	59 465,14 zł 59 465,14 zł
85219	ośrodek pomocy społecznej <i>w tym dotacja</i>	620 313,91 zł 38 195,00 zł
85228	usługi opiekuńcze	38 257,74 zł
85295	pozostała działalność – dożywianie <i>w tym dotacja</i>	140 734,60 zł 89 799,94 zł
85295	pozostała działalność – prace społecznie użyteczne	6 336,00 zł
zadania zlecone		
85195	pozostała działalność (świadczeniobiorcy inni niż ubezpieczeni)	330,00 zł
85212	Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny	1 704 083,60 zł
85213	składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia pielęgnacyjne	2 493,00 zł
85295	pozostała działalność – dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	32 548,00 zł
85295	pozostała działalność – Karta Dużej Rodziny	848,35 zł
85295	pozostała działalność – „Pierwszy dzwonek”	11 400,00 zł
85395	pozostała działalność – projekt systemowy 7.1.1. „Nowe Perspektywy” <i>w tym wkład własny</i>	144 989,39 zł 19 595,22 zł
ogółem:		3 067 163,76

3.3. Dochody zrealizowane w 2014 roku

W roku 2014 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach realizował dochody w obrębie następujących zadań, ujętych w poniższej tabeli:

tabela 8. Dochody zrealizowane przez Ośrodek w 2014 r.

l.p.	zadanie	kwota dochodu
1.	odpłatność za wykonywane przez opiekunki usługi opiekuńcze	4 607,60 zł
2.	zwrot do budżetu państwa nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych	3 439,37 zł
3.	zwrot przez dłużników zaległości z tytułu wypłaconych świadczeń w ramach zaliczki alimentacyjnej i funduszu alimentacyjnego – ogółem:	57 404,23 zł
	<i>w tym do budżetu państwa</i>	<i>35 848,29 zł</i>
	<i>w tym do budżetu gminy</i>	<i>14 284,79 zł</i>
4.	odsetki od środków na rachunkach bankowych	852,25 zł
ogółem (1+2+3+4):		66 303,45 zł
w tym do budżetu gminy:		19 744,64 zł

Realizacja dochodów w 2014 roku zamknęła się kwotą **66 303,45 zł**, z czego do budżetu państwa przekazano kwotę **46 558,81 zł**, a do budżetu gminy **19 744,64 zł**.

tabela 9. Informacja dot. wykonania planu finansowego GOPS Michałowice za 2014 rok

rozdział	Nazwa	plan budżetu po zmianach	realizacja planu finansowego GOPS					
			zadania własne	zadania własne – dofinansowanie	zadanie zlecone /powierzone	inne	razem	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
85195	pozostała działalność (świadc. inni niż ubezpieczeni)	360,00	—	—	330,00	—	330,00	91,67
85202	domy pomocy społecznej	145 100,00	144 701,70	—	—	—	144 701,70	99,73
85204	współfinansowanie. pobytu dziecka w pieczy zastęp.	6 270,00	3 790,12	—	—	—	3 790,12	60,45
85205	zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy	16 224,00	13 478,25	—	—	—	13 478,25	83,08
85206	wspieranie rodziny	74 839,00	—	65 641,64	—	—	65 641,64	87,71
85212	świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny	1 729 681,00	—	—	1 704 083,60	—	1 704 083,60	98,52
85213	składki na ubezpieczenie zdrowotne	8 738,00	—	5 036,52	2 493,00	—	7 529,52	86,17
85214	zasilki i pomoc w naturze	86 154,00	49 528,01	23 187,79	—	—	72 715,80	84,40
85216	zasilki stałe	60 470,00	—	59 465,14	—	—	59 465,14	98,34
85219	ośrodek pomocy społecznej	681 126,00	—	620 313,91	—	—	620 313,91	91,07
85228	usługi opiekuńcze	51 520,00	38 257,74	—	—	—	38 257,74	74,26
85295	pozostała działalność – dożywianie	142 713,00	—	140 734,60	—	—	140 734,60	98,61
85295	pozostała działalność – Karta Dużej Rodziny	1 250,20	—	—	848,35	—	848,35	67,86
85295	pozostała działalność – dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	33 154,00	—	—	32 548,00	—	32 548,00	98,17
85295	pozostała działalność – prace społecznie użyteczne	7 180,00	—	—	—	6 336,00	6 336,00	88,25
85295	pozostała działalność – program „Pierwszy dzwonek”	11 550,00	—	—	—	11 400,00	11 400,00	98,70
85395	pozostała działalność – EFS	149 581,34	—	—	—	144 989,39	144 989,39	96,93
razem:		3 205 910,54	249 755,82	914 379,60	1 740 302,95	162 725,39	3 067 163,76	95,67

Rozdział II. Zadania realizowane przez Ośrodek w 2014 roku

1. Zadania z obszaru pomocy społecznej realizowane przez Ośrodek

1.1. Dane statystyczne dotyczące klientów systemu pomocy społecznej na terenie gminy Michałowice

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2014 roku objął wsparciem (świadczeniami bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę i źródło finansowania) **270 rodzin**, w których żyło **735 osób**. Gminę Michałowice, według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r., zamieszkiwało **9 576 osób**. Tym samym należy stwierdzić, iż **7,68%** ogółu mieszkańców gminy zostało objętych pomocą.

Beneficjentami pomocy społecznej były głównie osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym.

Poniższe tabele (nr 10 i 11) obrazują liczbę osób objętych pomocą społeczną w latach 2010-2014 oraz liczbę osób objętych w 2014 r. systemem pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców gminy – w podziale na poszczególne miejscowości.

tabela 10. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2010 – 2014

rok	2010	2011	2012	2013	2014
liczba rodzin	119	123	132	145	160
liczba rodzin z pracą socjalną	268	222	222	222 +16 rodzin (lokalne podtopienia)	270

tabela 11. Liczba osób objętych pomocą społeczną w 2014 roku z podziałem na miejscowości

l.p.	nazwa miejscowości	liczba mieszkańców gminy	liczba osób objętych pomocą społeczną	
			liczba	%
1	Górna Wieś	431	25	5,80
2	Kończyce	239	16	6,69
3	Kozierów	291	69	23,71
4	Książniczki	288	35	12,15
5	Masłomiąca	792	49	6,19
6	Michałowice	3 104	199	6,41
7	Młodziejowice	415	23	5,54
8	Pielgrzymowice	489	26	5,32
9	Raciborowice	861	66	7,67
10	Sieborowice	362	29	8,01
11	Więclawice	608	43	7,07
12	Wilczkowice	399	34	8,52
13	Wola Więclawska	370	42	11,35
14	Zagórzycy	424	44	10,38
15	Zdźiesiąwice	232	18	7,76
16	Zerwana	271	17	6,27
razem:		9 576	735	7,68

Największy procent osób objętych pomocą tutaj Ośrodka w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców poszczególnych miejscowości gminy odnotowany został w miejscowościach: Kozierów (23,71%), Książniczki (12,15%), Wola Więclawska (11,35%) oraz Zagórzycy (10,38%).

Z kolei najwięcej dzieci z rodzin znajdujących się w gminnym systemie pomocy społecznej zamieszkuje miejscowości: Michałowice (69 dzieci), Kozierów (22 dzieci), Raciborowice (22 dzieci), Wilczkowice (20 dzieci) oraz Masłomiąca (19 dzieci), co obrazuje tabela nr 12.

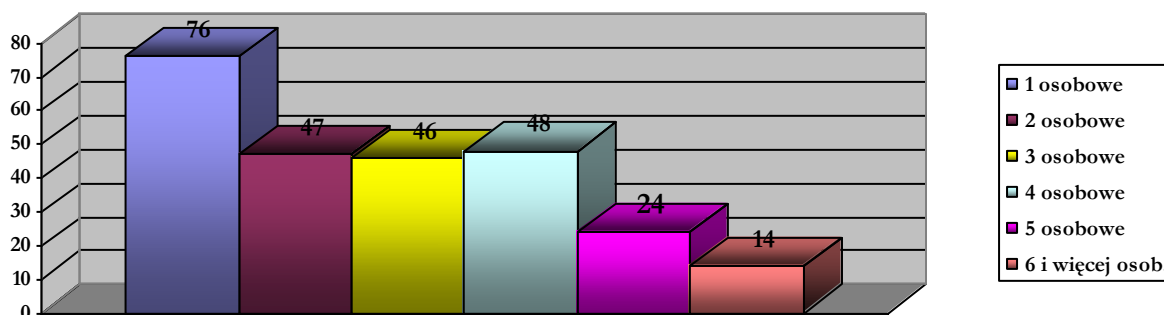
tabela 12. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w 2014 roku – w poszczególnych miejscowościach gminy

l.p.	nazwa miejscowości	liczba rodzin	liczba rodzin z dziećmi	w tym liczba dzieci
1	Górna Wieś	9	5	7
2	Kończyce	3	3	9
3	Kozierów	20	13	22
4	Książniczki	16	6	9
5	Masłomiąca	20	10	19
6	Michałowice	82	35	69
7	Młodziejowice	11	3	7
8	Pielgrzymowice	8	4	9
9	Raciborowice	24	14	23
10	Sieborowice	9	5	14
11	Więclawice	16	7	16
12	Wilczkowice	9	8	20
13	Wola Więclawska	16	9	16
14	Zagórzyce	16	6	15
15	Zdzięslawice	4	4	10
16	Zerwana	6	3	5
razem:		270	135	270

Należy zauważyć, iż dzieci stanowią 36,28% ogółu osób objętych gminnym systemem pomocy społecznej.

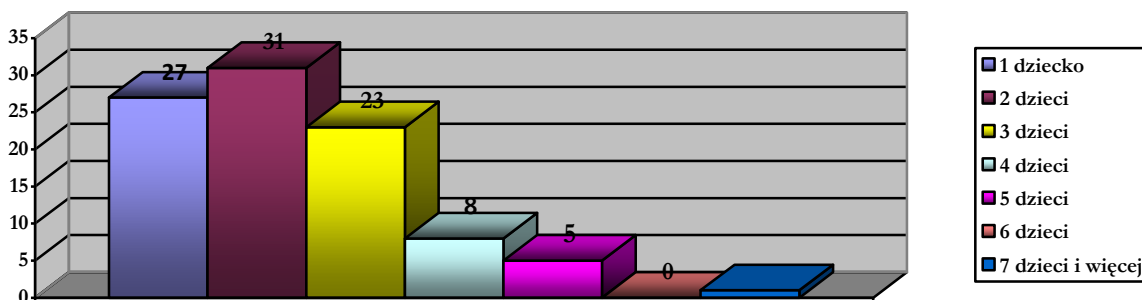
Dwa poniższe wykresy (nr 3 i 4) obrazują liczbowe dane dot. typów rodzin objętych pomocą – z uwzględnieniem liczby osób w tych rodzinach oraz liczby dzieci.

wykres 3. Typy rodzin objętych pomocą w 2014 r. – z uwzględnieniem liczby osób

Zgodnie z obrazem przedstawionym na powyższym wykresie najwyższą pozycję w grupie rodzin stanowią rodziny 1-osobowe, w dalszej kolejności rodziny czteroosobowe, dwu- i trzyosobowe. Taka tendencja utrzymuje się od kilku lat.

wykres 4. Typy rodzin objętych pomocą w 2014 r. – z uwzględnieniem liczby dzieci

Spośród rodzin z małoletnimi dziećmi największą liczbę stanowią rodziny z dwojgiem oraz jednym dzieckiem, a także (na trzecim miejscu) z trojgiem dzieci.

Poniższa tabela przedstawia strukturę powodów przyznawania pomocy społecznej, które określone są w ustawie o pomocy społecznej na przestrzeni ostatnich czterech lat. Powody przyznawania świadczeń mogą współwystępować ze sobą wobec tego nie sumują się.

tabela 13. Powody udzielania pomocy klientom Ośrodka w latach 2010 – 2014 (dane ze sprawozdania MPiPS).

przyczyna	liczba rodzin				
	2010	2011	2012	2013	2014
ubóstwo	47	49	66	80	82
sieroctwo	2	0	1	2	0
bezdomność	1	1	2	2	2
bezrobocie	37	46	38	51	43
potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność	37	46	57	30	28
niepełnosprawność	70	78	75	47	46
długotrwała lub ciężka choroba	16	32	38	82	103
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym prowadzenia gosp. domowego	16	32	57	61	65
przemoc w rodzinie	1	3	2	11	7
alkoholizm	2	6	2	7	7
narkomania	0	0	2	1	0
trudności po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	2	0
zdarzenie losowe	11	0	0	1	0

Zgodnie z danymi zawartymi w tabeli nr 13 dominującym powodem ubiegania się o pomoc w 2014 r., podobnie jak w latach poprzednich, jest długotrwała choroba, ubóstwo, bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, niepełnosprawność oraz bezrobocie. Przy czym szczególny wzrost w stosunku do lat ubiegłych można zaobserwować w przypadku takich przesłanek przyznawania pomocy jak: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego.

W 2014 r. wydano m.in. **521** decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej, w tym:

- 27 decyzji przyznających zasiłki okresowe,
- 6 decyzji przyznających zasiłki stałe,
- 20 decyzji przyznających świadczenie z pomocy społecznej w postaci usług opiekuńczych,
- 199 decyzji przyznających zasiłki celowe (106) oraz specjalne zasiłki (93),
- 81 decyzji przyznających zasiłki celowe na zakup żywności w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- 162 decyzje przyznające pomoc w postaci gorącego posiłku w szkołach, w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- 11 decyzji przyznających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej,
- 3 decyzje kierujące do domu pomocy społecznej,
- 3 decyzje ustalające bądź zmieniające odpłatność za pobyt w DPS,
- 1 decyzja odmawiająca przyznania świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego,
- 1 decyzja odmawiająca przyznania prawa do świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku stałego,
- 2 decyzje odmawiające przyznania prawa do świadczenia w postaci dożywiania w formie gorącego posiłku (z uwagi na przekroczenie kryterium dochodowego),
- 2 decyzje uchylające prawo do świadczenia w postaci dożywiania w formie gorącego posiłku,
- 3 decyzje uchylające prawo do świadczenia w postaci zasiłku celowego na zakup żywności.

Od wydanych decyzji odmownych nie wniesiono odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krakowie.

1.2. Praca socjalna realizowana w 2014 roku

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, liczba pracowników socjalnych winna być proporcjonalna do liczby ludności gminy, „w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 tys. mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jednej pracownicy socjalnej zatrudnionej w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących”.

W 2014 r. wskaźnik ten został osiągnięty, gdyż Ośrodek zatrudniał **5 pracowników socjalnych** (liczba mieszkańców gminy na dzień 31.12.2013 r.: 9 576 osoby).

Jednym z podstawowych zadań pracownika socjalnego jest wykonywanie pracy socjalnej, która stanowi obowiązkowe zadanie gminy (art. 17 ust. 1 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej). Praca socjalna jest działalnością ułatwiającą jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia poprzez organizowanie dostępu do całego systemu usług umożliwiających w ostatecznym efekcie samodzielność życiową i godne uczestnictwo w życiu społecznym.

W 2014 roku wsparciem i pomocą (w tym pracą socjalną) objętych zostało **270 rodzin**, w których żyło **735 osób**, przy czym pomocą wyłącznie w postaci pracy socjalnej zostało objętych **95 rodzin**, w których żyły **124 osoby**. W środowiskach praca socjalna była świadczona m.in. w zakresie pomocy w wypełnianiu wniosków do różnych instytucji, informowaniu o różnych uprawnieniach oraz pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności, itp.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, czyli umowę dwustronną zawieraną przez pracownika socjalnego z podopiecznymi w celu znalezienia najlepszego rozwiązania dla trudnej sytuacji życiowej klienta. W 2014 r. pracownicy socjalni zawarli z klientami **42 kontrakty socjalne** i to jest **ponad czterokrotny wzrost w stosunku do roku 2012**.

Pracownicy socjalni Ośrodka przeprowadzili **359** wywiadów środowiskowych (w tym: 53 wywiady pełne, 306 wywiadów aktualizacyjnych).

Średnio na jednego pracownika przypadają ok. **72** wywiady rocznie, a każdy z pracowników miał pod swoją opieką ok. **54 środowisk** (gospodarstw domowych), z którymi spotykał się wielokrotnie w celu świadczenia pomocy i wsparcia w zakresie rozwiązywania ich problemów.

1.3. Świadczenia pieniężne i niepieniężne z pomocy społecznej

Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach, w ramach realizacji zadań zawartych w art. 17 i art. 18 ustawy o pomocy społecznej, przyznawał następujące świadczenia:

a) zasiłki stałe

W 2014 roku Ośrodek, w ramach posiadanego planu w wysokości 60 470 zł, przyznał i wypłacił świadczenie z pomocy społecznej w formie zasiłku stałego **15 osobom** posiadającym orzeczenie o stopniu niepełnosprawności umiarkowanym i znacznym (w tym: 13 osobom z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i 2 osobom ze stopniem znacznym) oraz **1 osobie** z tytułu wieku, na łączną kwotę **59 465,14 zł**.

b) składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i niektóre świadczenia rodzinne

Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nakłada na ośrodek pomocy społecznej obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały, świadczenie pielęgnacyjne oraz dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

W roku 2014 Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne za:

- **13 osób** pobierających zasiłek stały (126 świadczeń), na kwotę 5 037 zł,
- **4 osoby** pobierające świadczenie pielęgnacyjne (37 świadczeń), na kwotę 2 493 zł.

Środki na realizację tego zadania w wys. 8 965 zł pochodziły z budżetu Wojewody Małopolskiego i zabezpieczyły rytmiczną opłatę składek. Przekazaną dotację wydatkowano w 86,17%, zaoszczędzając tym samym wkład własny.

c) zasiłki okresowe

W roku ubiegłym świadczeniami w postaci zasiłków okresowych objętych było **16 rodzin**, w których żyły **34 osoby**. Ośrodek pokrywał również notę wystawianą przez GOPS Iwanowice w związku z udzieleniem tej formy pomocy 1 osobie bezdomnej, dla której nasza gmina była gminą ostatniego miejsca zameldowania. Wydatkowano kwotę ogółem **23 187,79 zł** (w tym wartość otrzymanych not 813 zł), z czego dotacja z budżetu państwa stanowiła **18 550,23 zł** (ok. 80% ogólnej puli środków). Otrzymaną dotację wykorzystano w 100%.

Zasiłki okresowe przyznawane były w szczególności z powodu bezrobocia (11 rodzin na kwotę 17 103 zł) oraz długotrwałej choroby (4 rodziny na kwotę 4 459 zł) i niepełnosprawności (1 osoba na kwotę 813 zł). Średnia kwota świadczenia 403,83 zł miesięcznie.

d) zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe

Pomoc w formie zasiłków celowych i w naturze była przyznawana głównie na zakup żywności, lekarstw, odzieży, opalu, opłaty za media, zwrot kosztów leczenia oraz dofinansowanie do zielonych szkół i wycieczek szkolnych dla dzieci z rodzin objętych pomocą i wsparciem Ośrodka.

W 2014 roku tą formą pomocy objęto **145 rodzin**, w których żyło **388 osób**. Wydatkowano kwotę **90 733 zł** (w tym: kwota 19 595,20 zł jako wkład własny w realizację projektu systemowego „Nowe Perspektywy”), przy czym na zasiłki celowe wydatkowano kwotę **36 429 zł**, na specjalne zasiłki celowe kwotę **32 344 zł**, zaś pozostałą kwotę **21 960 zł** stanowiły środki finansowe przeznaczone na zakup żywności w ramach wieloletniego programu finansowego wspierania gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

e) usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osoby, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób chorych psychicznie

W roku 2014 usługami opiekuńczymi, świadczonymi przez opiekunki GOPS Michałowice, objętych było – w różnym okresie i wymiarze – **10 osób**. Udzielono **2 881** świadczeń (godzin usług), a wydatki Gminy z tego tytułu wyniosły **40 334 zł**.

Koszt ogólny jednej godziny usług opiekuńczych w 2014 roku wynosił **14 zł**. Odpłatność z tytułu świadczenia tej formy pomocy ponosiło **8 osób**, 1 osoba uprawniona była do nieodpłatnej pomocy z uwagi na swój dochód poniżej kryterium dochodowego, a 1 osoba została całkowicie zwolniona z ponoszenia częściowej odpłatności za realizowane usługi, w związku m.in. z wysokimi kosztami leczenia i rehabilitacji., itp.

W 2014 roku nie realizowano specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, stanowiących zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej i finansowanych z budżetu państwa.

tabela 14. Realizowanie usług opiekuńczych w latach 2011 – 2014

rok	liczba środowisk objętych usługami	liczba osób ponoszących odpłatność	kwota odpłatności przekazana na dochody
2011	9	8	2 773,40 zł
2012	11	8	4 704,66 zł
2013	8	5	9 597,20 zł
2014	10	8	8 153,94 zł

f) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca

W sytuacji, kiedy usługi opiekuńcze są niewystarczające, to za zgodą tej osoby można ją skierować do domu pomocy społecznej, o profilu odpowiednim do wieku, stanu zdrowia, rodzaju choroby lub zaburzeń osoby.

W 2014 roku wydano **3 decyzje** kierujące osoby do domu pomocy społecznej i przekazano je wraz z dokumentacją do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie, w celu wydania decyzji o umieszczeniu w odpowiednim typie domu. W rezultacie w domach pomocy społecznej przebywały w roku ubiegłym **7 osób**, w tym:

- 6 osób w Domu Pomocy Społecznej w Batowicach,
- 1 osoba w Domu Pomocy Społecznej w Konarach,

W ubiegłym roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej pokrywał odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej dla **7 osób**. Wydatki w tym zakresie wyniosły **144 701,70 zł**. Pełen koszt odpłatności, w zależności od typu domu pomocy społecznej, kształtował się w granicach 2 778,12 zł – 3 113,79 zł, natomiast Gmina ponosiła zastępczo odpłatność w wysokości od 2 250,71 zł – 2 621,41 zł miesięcznie (wydatki poniesione przez Ośrodek stanowią uzupełnienie odpłatności mieszkańców).

Należy podkreślić, iż w 2014 r. nastąpił wzrost średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej o średnio ok. 200 zł miesięcznie, przy jednoczesnym braku podstawy do zwiększenia wysokości ponoszonej przez danego mieszkańca odpłatności w tym zakresie (waloryzacja rent i emerytur poniżej 10% ustawowego kryterium dochodowej, tj. kwoty 54,20 zł). Ponadto obserwuje się wzrost kwoty ponoszonej zastępczo przez Gminę z tytułu odpłatności za pobyt w DPS. Szczegółowe dane w tym zakresie zawiera tabela nr 15.

tabela 15. Liczba osób z terenu gminy Michałowice przebywających w domach pomocy społecznej latach 2010-2014.

rok	liczba skierowanych i umieszczonych w dps	kwota odpłatności ponoszona przez gminę
2010	3	51 331,27 zł
2011	2	40 243,93 zł
2012	4	82 962,81 zł
2013	4	80 627,21 zł
2014	7	144 701,70 zł

1.4. Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

W 2014 r. Gmina Michałowice przystąpiła do realizacji ustanowionego Uchwałą Rady Ministrów Nr 221 z 10 grudnia 2013 r. *wieloletniego programu wspierania gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020*, który wspiera finansowo gminy w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym, określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy o pomocy społecznej.

Na realizację ww. Programu przeznaczono w 2014 roku ogółem **142 713,00 zł**, z czego środki własne gminy stanowiły kwotę **52 320 zł** (36,66% ogólnej kwoty), a dotacja z budżetu państwa **90 393 zł** (tj. 63,34% ogólnej kwoty).

Całkowity koszt realizacji Programu wyniósł **140 734,60 zł**, z czego środki własne Gminy, po korekcie, stanowiły kwotę **50 934,66 zł (36,19%)**, a dotacja z budżetu Wojewody Małopolskiego **89 799,94 zł (63,81%)**. Środki na realizację Programu, w ramach przyznanej dotacji, Ośrodek wykorzystał w 98,61%.

Środki w ramach Programu zostały wydatkowane na:

- pomoc w formie gorącego posiłku (w tym wydawanego w ramach programu osłonowego) – **118 774,60 zł**,
- pomoc w formie zasiłków celowych – **21 960,00 zł**.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach wykonywał zadania wynikające z realizacji Programu poprzez zapewnienie dożywiania dzieci w szkołach realizujących obowiązek szkolny na terenie gminy oraz szkołach na terenie innych gmin, a także przyznawanie zasiłków celowych na zakup żywności i pomocy rzeczowej w formie artykułów żywnościowych.

Z przeprowadzonej dokładnej analizy danych dot. programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, ogółem pomocą w ramach Programu objęto w 2014 roku: **226 mieszkańców** gminy Michałowice (167 dzieci i 59 dorosłych) w tym:

- **44 dzieci** do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej (z czego 3 dzieci objętych było w ciągu roku pomocą w postaci dożywiania w ramach programu osłonowego i na podstawie decyzji administracyjnej),
- **93 uczniów** do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej (w tym 5 uczniów objętych było w ciągu roku pomocą w postaci dożywiania w ramach programu osłonowego i na podstawie decyzji administracyjnej),
- **20 uczniów** objętych pomocą w postaci dożywiania wyłącznie w ramach programu osłonowego,
- **6 osób** w trakcie trwania Programu w 2014 r. zmieniło status z dziecka do czasu rozpoczęcia szkoły podstawowej na ucznia do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- dodatkowo **4 dzieci** z rodzin, którym przyznano pomoc na dzieci (ich rodzeństwo) w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności,
- **1 osoba dorosła**, na którą przyznano decyzją pomoc w postaci zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup posiłku,
- **58 osób – dorosłych członków rodzin**, którym przyznano pomoc na dzieci w postaci zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności.

Osoby objęte Programem skorzystały w 2014 r. z następujących form wsparcia:

- dożywianie dzieci i uczniów w przedszkolach i szkołach – **139 osób**,
- zasiłki celowe na zakup żywności – **127 osoby** (w tym: 64 dzieci i uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz 1 osoba dorosła otrzymująca pomoc na podstawie art. 7 ustawy i 62 osoby – członkowie rodzin dzieci, na które decyzją przyznano świadczenie w postaci zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności),

W 2014 roku w trzech Zespółach Szkół w Raciborowicach, Michałowicach oraz Więclawicach prowadzono dożywianie w postaci gorącego posiłku – dwudaniowego obiadu. Zadanie to realizowała do czerwca 2014 r. firma „TESS” a od września do grudnia 2014 r. – firma Sprzedaż Artykułów Spożywczych Grzegorz Mucha z siedzibą w Olkusz. Obie firmy zostały wybrane w ramach zamówień publicznych, w trybie przetargu nieograniczonego.

Tym samym Gmina Michałowice spełniała wymóg prowadzenia dożywiania w postaci gorącego posiłku we wszystkich szkołach na terenie gminy.

Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci i uczniów objętych pomocą oraz placówki oświatowe (gminne i pozagminne), w których była ona realizowana w 2014 r.

tabela 16. Dożywianie dzieci i uczniów realizowane w 2014 r.

l.p.	nazwa placówki	koszt posiłku w zł	rodzaj posiłku	liczba dzieci	program osłonowy
1.	Zespół Szkół w Michałowicach – Szkoła Podstawowa	7,00	dwudaniowy obiad	24	7
	Zespół Szkół w Michałowicach – Gimnazjum	6,20		7	0
2.	Zespół Szkół w Raciborowicach – Szkoła Podstawowa	7,00	dwudaniowy obiad	21	2
	Zespół Szkół w Raciborowicach – Gimnazjum	6,20		4	1
3.	Zespół Szkół w Więclawicach Starych – Szkoła Podstawowa	7,00	dwudaniowy obiad	30	10
	Zespół Szkół w Więclawicach Starych – Gimnazjum	6,20		9	0
4.	Niepubliczne Przedszkole Samorządowe „Promyczek” w Michałowicach	10,50	całodzienne wyżywienie	2	0
5.	Niepubliczne Przedszkole im. Marii Montessori w Raciborowicach	9,72	obiad + podwieczorek	1	0

6.	Żłobek „Dolina Muminków” w Michałowicach ul. Krakowska 152	11,20	całodzienne wyżywienie	1	0
razem				99	20
1.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy dla Dla Niewidomych i Niedowidzących w Krakowie, ul. Tyniecka	10,00	całodzienne wyżywienie	1	1
2.	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Czernichowie	10,00	całodzienne wyżywienie	1	0
3.	Zespół Szkół w Woli Zachariaszowskiej	7,50 8,00	obiad	4	3
4.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy Nr 2 w Krakowie, ul. Zamoyskiego 100	5,00	obiad	1	0
5.	Szkoła Podstawowa w Naramie	6,00 6,50	obiad	4	1
6.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Zgromadzenie Sióstr Felicjanek w Krakowie, ul. Millana	7,50	obiad	1	0
7.	Zespół Szkół i Placówek Specjalnych Nr 10 w Krakowie, ul. Lubomirskiego	5,50	obiad	4	0
8.	Zespół Szkół Specjalnych Nr 14 w Krakowie, os. Sportowe 28	4,60	obiad	2	0
9.	Zespół Szkół Specjalnych Nr 4 w Krakowie, ul. Zakątek 2	5,00	obiad	1	0
10.	Gimnazjum Nr 9 w Krakowie, ul. Kazimierza Odnowiciela 2	6,50	obiad	1	0
11.	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Krakowie, ul. Strzelców 5a	6,50	obiad	1	0
12.	Gimnazjum Sióstr Augustianek Nr 72 w Krakowie, ul. Strzelców 5a	6,50	obiad	1	0
13.	Szkoła Podstawowa Nr 45 w Krakowie, ul. Meissnera 20		obiad	2	0
14.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy Nr 1 w Krakowie, ul. Szwedzka 42	11,00	całodzienne wyżywienie	1	0
15.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Giebultowie, os. Szkolne 8	12,00	całodzienne wyżywienie	1	0
16.	Przedszkole „Teraz My” w Krakowie, ul. Zamoyskiego 100	9,00	całodzienne wyżywienie	0	1
razem				26	6

Szczegółowe informacje z realizacji ww. zadania zawarto w „Sprawozdaniu rocznym z realizacji na terenie gminy Michałowice programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* za rok 2014”.

2. Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny

2.1. Świadczenia rodzinne

W ramach realizacji świadczeń rodzinnych, zgodnie z ustawą z dnia 23 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j.: Dz. U. z 2015, poz. 114) w roku 2014 wypłacono kwotę **1 411 161,00 zł** oraz **opłacono składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne** w kwocie **26 257,47 zł**, a także **31 200,00 zł** w ramach dodatku do wypłacanego świadczenia pielęgnacyjnego.

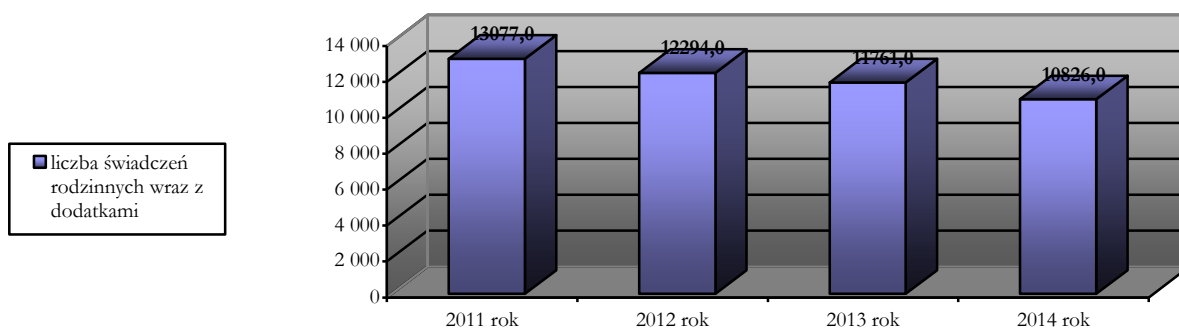
Łącznie ze świadczeń rodzinnych skorzystało w 2014 roku 480 rodzin i jest to w dalszym ciągu spadek w stosunku do lat poprzednich. Wynika to z faktu wzrostu wynagrodzeń świadczeniobiorców przy jednoczesnym braku weryfikacji kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń rodzinnych.

Poniższa tabela (nr 17) oraz wykres (nr 5) przedstawiają szczegółowo opisywaną powyżej spadkową tendencję w zakresie świadczeń rodzinnych, na przestrzeni lat 2011 – 2014.

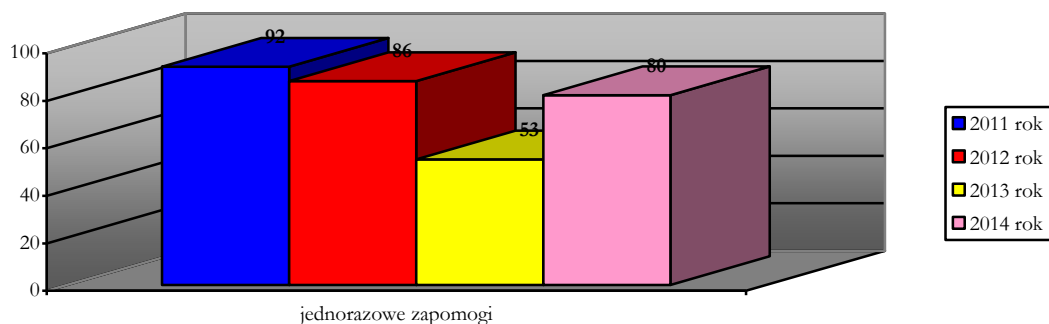
tabela 17. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami w latach 2011 – 2014.

zasiłki rodzinne i dodatki	2011		2012		2013		2014	
	liczba świadcz.	kwota	liczba świadcz.	kwota	liczba świadcz.	kwota	liczba świadcz.	kwota
1. zasiłki rodzinne	7 586	650 072	7 548	661 337	6 741	672 129	6 216	622 893
2. dodatki do zasiłków – z tytułu:	3 738	416 751	3 569	388 461	3 165	355 734	2 811	313 403
• urodzenia dziecka	37	37 000	33	33 000	28	28 000	35	35 000
• urlopu wychowawczego	305	118 201	266	102 721	268	103 974	196	77 133
• samotnego wychowywania dziecka	154	28 900	154	28 740	151	26 470	108	21 560
• kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	330	25 680	222	26 460	340	26 760	326	25 560
• rozpoczęcia roku szkolnego	446	44 600	444	44 400	402	40 200	382	38 200
• podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania	1 205	61 490	1 158	59 140	969	49 770	871	44 510
• wychowywania w rodzinie wielodzietnej	1 261	100 880	1 175	94 000	1 007	80 560	893	71 440
3. jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka	92	92 000	86	86 000	53	53 000	80	80 000
4. zasiłki pielęgnacyjne	1 515	231 795	1 493	228 429	1 480	225 216	1 460	223 380
5. świadczenia pielęgnacyjne	146	75 920	228	116 809	171	97 248	156	118 168
6. zasiłek dla opiekuna	0	0	0	0	0	0	98	50 717
7. spec. zasiłek opiekuńczy	0	0	0	0	0	0	5	2 600
razem (w.1-w.7)	13 077	1 466 538	12 924	1 481 036	11 761	1 403 327	10 826	1 411 161

wykres 5. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami w latach 2011-2014.

wykres 6. Jednorazowe zapomogi „becikowe” w latach 2011 - 2014

Dla 80 rodzin wypłacono w 2014 roku 80 świadczeń w ramach jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. „becikowe”) i jest to znaczący wzrost w stosunku do roku poprzedniego, który był wyraźnie spadkowy mając na uwadze wartości z ostatnich lat.

tabela 18. Dane statystyczne za 2014 r.

l.p.	wyszczególnienie	miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne	357	366	372	376	373	380	380	378	366	379	286	367
2	liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny, w tym:	269	274	277	280	279	281	282	282	266	280	177	261
2.1.	na 1 i 2 dziecko	269	274	277	280	279	281	282	282	266	280	177	261
2.2.	na 3 dzieci	57	60	60	61	61	61	61	62	62	63	37	55
2.3.	na 4 i więcej dzieci	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	5	8

W 2014 roku Ośrodek prowadził postępowanie administracyjne w zakresie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, w wyniku których odzyskał świadczenia nienależnie pobrane na łączną kwotę 2 378 zł.

Ponadto za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne w przypadkach przewidzianych ustawą o świadczeniach rodzinnych zostały opłacone składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

tabela 19. Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne w 2014 roku.

l.p.	rodzaj świadczenia	wydatki	liczba świadczeń
1	Składki na ubezpieczenie zdrowotne za os. otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne	2 493,00	38
2	Składki na ubezpieczenie społeczne za os. otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne	14 954,26	74
3	Składki na ubezpieczenie społeczne za os. otrzymujące zasiłek dla opiekuna	8 810,21	62
razem		26 257,47 zł	174

tabela 20. Ilość wydanych w 2014 r. decyzji administracyjnych.

l.p.	wyszczególnienie	Liczba
1	ogólna liczba decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych	806
1.1	decyzje przyznające	787
1.2	decyzje odmowne	19
1.3	decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych	2

2.2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 z późn. zm.) w roku 2014 wypłacono **513** świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę **218 300 zł**.

Ponadto należy zaznaczyć, iż w przypadku świadczeń z funduszu alimentacyjnego zaobserwować można znaczny wzrost liczby rodzin (o 164,71%), liczby osób (o 122,22%) objętych ww. świadczeniami (wzrost o 633,33%), a co za tym idzie również wzrost wydatków przeznaczonych na ten cel (o 851,07%).

tabela 21. Liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego w latach 2008-2014

rok	liczba rodzin	liczba osób	liczba wypłaconych świadczeń	kwota wypłaconych świadczeń (w zł)
X – XII 2008 (wejście w życie ustawy)	17	27	81	25 650
2009	14	23	352	112 150
2010	19	30	393	131 500
2011	23	39	399	140 800
2012	25	40	509	185 893
2013	25	40	504	193 080
2014	28	33	513	218 300
% (2014:2008)	164,71	122,22	633,33	851,07

tabela 22. Liczba rodzin pobierających w 2014 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego

l.p.	wyszczególnienie	miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego	26	27	27	27	29	29	31	31	29	22	26	28

tabela 23. Ilość wydanych decyzji administracyjnych z funduszu alimentacyjnego

l.p.	wyszczególnienie	liczba
1	ogólna liczba decyzji administracyjnych w sprawach funduszu alimentacyjnego	74
1.1	decyzje przyznające	41
1.2	decyzje odmowne	0
1.3	decyzje w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych	0
1.4	decyzje w sprawie ustalenia dłużnikom należności do zwrotu	31
1.5	decyzje o pozostawieniu sprawy bez rozpatrzenia	0
1.6	decyzja w sprawie rozłożenie zaległości alimentacyjnych na raty	2
2	Liczba decyzji ostatecznych wydanych przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze	0

W 2014 roku Ośrodek prowadził postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych zameldowanych na terenie gm. Michałowice, jak i poza jej granicami. Ogólne zadłużenie 87 dłużników z tytułu otrzymanych przez osoby uprawnione świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Gmina Michałowice jest organem właściwym wierzyciela lub organem właściwym dłużnika, a także wypłacanej zaliczki alimentacyjnej wyniosło **1 356 651,00 zł** z czego Skarbowi Państwa przypada kwota **922 047,69 zł**. W wyniku skutecznej egzekucji (z tytułu funduszu alimentacyjnego i zaliczek alimentacyjnych) została zwrócona kwota w wysokości **57 404,23 zł** (na co składają się: 4 651,35 zł to wpłaty dokonane przez inne gminy, 229,20 zł – zaliczka alimentacyjna), z czego Skarbowi Państwa przypada kwota **35 848,29 zł**.

3. Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne

W 2014 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach realizował *Rządowy Program Wspierania Osób Pobierających Świadczenia Pielęgnacyjne* na podstawie:

- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 413),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 marca 2014 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 320).

tabela 24. Wydatki na realizację *Rządowego Programu Wspierania Osób Pobierających Świadczenia Pielęgnacyjne*

l.p.	rodzaj świadczenia	wydatki (zł)	liczba świadczeń
1	Rządowy Program Wspierania Osób Pobierających Świadczenia Pielęgnacyjne – program VII – XII 2012	200	2
2	Rządowy Program Wspierania Osób Pobierających Świadczenia Pielęgnacyjne – program IV – XII 2013	18 800	94
3	Rządowy Program Wspierania Osób Pobierających Świadczenia Pielęgnacyjne – I – XII 2014 r.	32 548	158
razem		51 548	254

tabela 25. Ilość wydanych decyzji administracyjnych

l.p.	wyszczególnienie	liczba
1.	ogólna liczba decyzji administracyjnych w sprawie rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne w 2014 roku, w tym:	23
1.1	Program VII – XII 2012	2
1.1.1	decyzje przyznające	2
1.1.2	decyzje odmowne	0
1.2	Program IV – XII 2013	21
1.2.1	decyzje przyznające	21
1.2.2	decyzje odmowne	0
1.3	Program IV – XII 2013	15
1.3.1	decyzje przyznające	15
1.3.2	decyzje odmowne	0

4. Wspieranie rodziny

4.1. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Od stycznia 2012 r. Gmina Michałowice realizuje nowe zadania związane z organizowaniem pomocy dzieciom pozbawionym opieki rodziców, w zakresie współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Obowiązek współfinansowania pieczy zastępczej wprowadza art. 191 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 135 z późn. zm.). Zgodnie z nim gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka (przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej) wspólnie z powiatem ponosi koszty jego pobytu m.in. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. Obowiązek dotyczy dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Natomiast w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki.

W 2014 roku Gmina Michałowice, w związku z realizacją powyższego zadania współfinansowała pobyt 1 dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej (Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Spokojna Przystań” w Skawinie) oraz 1 dziecka w niezawodowej rodzinie spokrewnionej, ponosząc wydatki na poziomie 27 911,79 zł. Poniesione wydatki przedstawia poniższa tabela.

tabela 26. Wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

l.p.	wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	liczba dzieci	wydatki poniesione przez gminę
1	placówki opiekuńczo-wychowawcze	1	24 121,67 zł
2	rodziny zastępcze	1	3 790,12 zł
ogółem:		2	27 911,79 zł

Zgodnie z danymi pozyskanymi z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie w roku ubiegłym **2 dzieci** z terenu naszej gminy przebywało w pieczy zastępczej, umieszczonych po 1 stycznia 2012 r., w tym:

- w rodzinach zastępczych niezawodowych: **1 dziecko**,
- w placówkach opiekuńczo-wychowawczych: **1 dziecko**.

Ponadto 2 dzieci oczekiwało na umieszczenie w niezawodowej rodzinie zastępczej.

4.2. Resortowy program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014”

W 2014 roku Ośrodek zatrudniał 2 asystentów rodziny – jednego w ramach umowy o świadczenie usług (w wymiarze 80 godzin miesięcznie) oraz jednego na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy (wymiar ½ etatu). Zadanie było dofinansowane ze środków otrzymanych od Wojewody Małopolskiego w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014”, w oparciu o umowę Nr 67/A/2014. Na realizację zadania pozyskano środki z dotacji w wysokości **27 039 zł**.

Osoby zatrudnione na stanowisku asystenta posiadały stosowne kwalifikacje określone w art. 12 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nie łączyły swych zadań z wykonywaniem pracy socjalnej czy prowadzeniem postępowań w ramach świadczeń rodzinnych czy świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Asystenci w roku objętym sprawozdaniem pracowali w różnym okresie z **20 rodzinami**, które wychowywały **40 małoletnich dzieci**, przy czym nie przekroczono limitu rodzin przypadającego na jednego asystenta, określonego w art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W przypadku jednej rodziny sąd zobowiązał ją do pracy z asystentem rodziny; pozostałym rodzinom asystent został przydzielony na wniosek pracownika socjalnego, po wcześniejszym wyrażeniu zgody.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin objętych pomocą i wsparciem asystenta rodziny, wraz z liczbą dzieci w tych rodzinach

tabela 27. Liczba rodzin objętych pomocą i wsparciem asystenta rodziny w 2014 r.

asystent	liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach
asystent I	11	24
asystent II	9	16
razem	20	40

Czasookres pracy z asystentami rodziny w 2014 roku przedstawiał się następująco:

- z 2 rodzinami pracowano do 3 miesięcy,
- z 10 rodzinami w okresie od 3 do 12 miesięcy,
- w przypadku 8 rodzin praca trwała powyżej 1 roku.

Główne problemy, z jakimi borykały się rodziny objęte opieką i wsparciem asystenta rodziny:

- bardzo niskie i niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze,
- brak stałego zatrudnienia,
- zaburzenia o podłożu psychicznym,
- kryzysy rodzinne,
- uzależnienie od alkoholu, przemoc w rodzinie.

W 2014 roku w przypadku **8 rodzin** zakończono pracę i wsparcie asystenta, w tym: w 1 przypadku asystent zrealizował cele pracy z rodziną, w 5 przypadkach zakończono pracę ze względu na rezygnację rodziny lub na brak efektów, a w 2 przypadkach ze względu na przeprowadzenie się rodzin na teren innej gminy.

Szczegółowe informacje z realizacji ww. zadania zawarto w „*Sprawozdaniu rocznym z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2014*”.

5. Program ogólnopolski „Karta Dużej Rodziny”

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 755) w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych wprowadzony został program ogólnopolski zniżek dla rodzin z minimum trójką dzieci, pn. „*Karta Dużej Rodziny*”. Służy on ułatwieniu rodzinom wielodzietnym dostępu do instytucji kultury, aktywnego wypoczynku oraz obniżenia codziennych kosztów funkcjonowania (np. przejazdy komunikacją publiczną).

Do korzystania z programu uprawnieni są członkowie rodziny wielodzietnej, przez którą należy rozumieć rodziną, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

- do ukończenia 18. roku życia,
- do ukończenia 25. roku życia – w przypadku, gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wniosek o przyznanie Karty składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej, a Kartę przyznaje wójt gminy, informując o przysługujących uprawnieniach. Może on również upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu lub kierownika jednostki organizacyjnej do przyznania Karty.

W 2014 r., zadanie to było realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach, w oparciu o Zarządzenie Nr 337/2014 Wójta Gminy Michałowice z dnia 16 czerwca 2014 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach do realizacji zadań określonych w rządowym programie dla rodzin wielodzietnych.

Przyjęto do realizacji **98 wniosków**, liczba wydanych kart wyniosła **466**, z czego rodzicom przyznano **179 kart**, a małoletnim dzieciom **287 kart**. W ramach kosztów związanych z realizacją Programu Ośrodek

otrzymał dotację w wysokości **875,14 zł** (koszt realizacji programu przez gminę za jedną rodzinę wielodzietną wynosił w 2014 r. 8,93 zł).

6. Program osłonowy „Pierwszy Dzwonek”

Na podstawie umowy z dnia 27 sierpnia 2014 r. o przyznanie dotacji na udzielenie wsparcia dla uczniów z rodzin wielodzietnych 4+ z województwa małopolskiego w zakresie zwiększenia ich szans edukacyjnych w ramach projektu „Pierwszy dzwonek”, zawartej przez Gminę Michałowice z Województwem Małopolskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach realizował zadanie polegające na wypłacie rodzinom wielodzietnym 4+ zamieszkującym teren naszej gminy świadczeń finansowych stanowiących wsparcie materialne, z przeznaczeniem na dofinansowanie do zakupu artykułów edukacyjnych oraz pomocy dydaktycznych niezbędnych przy realizacji obowiązku szkolnego (m.in. podręczników szkolnych wymaganych wg programu szkoły podstawowej i gimnazjum).

Warunkiem przyjęcia dotacji celowej było dokonanie wypłaty świadczeń w oparciu o przepisy art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, tj. opracowanie i realizacja programu osłonowego. Stosowny program został przyjęty Uchwałą Nr XLVI/316/2014 Rady Gminy Michałowice z dnia 11 września 2014 r. w sprawie ustanowienia Gminnego programu osłonowego w zakresie realizacji projektu „Pierwszy dzwonek” polegającego na udzieleniu wsparcia dla uczniów z rodzin wielodzietnych 4+ zamieszkujących gminę Michałowice.

W ramach dotacji otrzymano kwotę 11 550 zł, z czego wydatkowano **11 400 zł**, z przeznaczeniem na wypłatę wsparcia finansowego dla **71 małoletnich uczniów**, którzy wychowywali się w **25 rodzinach** oraz **5 pełnoletnich uczniów**, którzy mogli składać wnioski o wsparcie we własnym imieniu. Wysokości wsparcia na jednego ucznia to kwota **150 zł**.

7. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w gminie Michałowice na lata 2014 – 2017

Uchwałą Nr XLIV/299/2014 Rady Gminy Michałowice z dnia 26 maja 2014 r. został przyjęty do realizacji *Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice na lata 2014-2017*.¹

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinach mieszkających na terenie gminy Michałowice oraz ograniczenie skutków stosowania przemocy domowej.

Działając w oparciu o wytyczne ww. Programu oraz zapisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym, powołanym Zarządzeniem Nr 34/2011 Wójta Gminy Michałowice dnia 10 maja 2011 roku.

Jego głównym zadaniem jest: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2014 roku odbyły się **4 posiedzenia** Zespołu Interdyscyplinarnego, w trakcie których omawiano sytuację rodzin borykających się z problemem przemocy domowej oraz zasady i tryb pracy Zespołu, a także sprawy o charakterze organizacyjno-strategicznym. Ponadto w 2014 roku powołano **13 nowych grup roboczych**, dla 13 indywidualnych przypadków (rodzin). W skład grup roboczych weszli członkowie Zespołu, zaznajomieni z problemami rodzin, uprzednio już współpracujący z ww. rodzinami oraz osoby zaangażowane w sytuację rodzin. Podkreślić należy, że w dalszym ciągu funkcjonowały grupy robocze powołane w latach

¹ Do maja 2014 r. obowiązywał *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Michałowice na lata 2011 – 2017*, przyjęty do realizacji Uchwałą Nr V/18/2011 Rady Gminy Michałowice z dnia 24 lutego 2011 r.

wcześniejszych. Łącznie działania grup roboczych były prowadzone w **40 rodzinach**. Odbyło się **96 posiedzeń** grup roboczych.

W związku z podpisanym porozumieniem z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie osoby stosujące przemoc z terenu naszej Gminy są kierowane do uczestnictwa w grupach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. W 2014 roku program ukończyły 3 osoby, a 3 kolejne zobowiązały się do uczestnictwa i zostały zrekrutowane do programu.

Przez cały 2014 rok funkcjonował na terenie Gminy Michałowice **Punkt Wsparcia i Pomocy Rodzinie**.

W 2014 dostępny był przez 3 dni w tygodniu (do południa i po południu), w ramach którego dyżurowali psycholog, prawnik oraz pracownik socjalny. Ze wsparcia ww. specjalistów Punktu skorzystało **80 osób** (porady tylko w zakresie przeciwdziałania przemocy – 42 osoby skorzystały z pomocy psychologa, 37 z prawnika, 15 z poradnictwa socjalnego). Liczba porad i konsultacji psychologicznych: 336, liczba porad i konsultacji prawnych: 72 oraz liczba porad i konsultacji socjalnych – 15. Specjaliści udzielają porad również telefonicznie.

W ciągu 2014 roku pracownicy socjalni GOPS Michałowice wypełnili 4 Niebieskie Karty i przekazali do Zespołu Interdyscyplinarnego w Michałowicach. Łącznie do Zespołu Interdyscyplinarnego w Michałowicach wpłynęło **13 Niebieskich Kart** (w tym: 9 założonych przez Policję, 4 założone przez OPS). Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” – **40**.

tabela 28. Liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej w 2014 r., w tym liczba nowych rodzin

l.p.	nazwa miejscowości	liczba rodzin	w tym liczba „nowych” rodzin
1	Górna Wieś	1	1
2	Kończyce	0	0
3	Kozierów	1	1
4	Książniczki	1	1
5	Masłomiąca	3	2
6	Michałowice	8	3
7	Młodziejowice	1	0
8	Pielgrzymowice	1	0
9	Raciborowice	2	0
10	Sieborowice	1	0
11	Więclawice	1	2
12	Wilczkowice	1	1
13	Wola Więclawska	1	0
14	Zagórzycy	1	1
15	Zdzięslawice	0	0
16	Zerwana	3	1
razem:		27	13

W 2014 roku Ośrodek podejmował szereg działań informacyjno-edukacyjnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, skierowanych do mieszkańców gminy, m.in.:

- dyżury pracownika socjalnego w Zespołach Szkół w Michałowicach, Raciborowicach i Więclawicach podczas zebrań z rodzicami, których celem było promowanie konieczności wzmacniania kompetencji wychowawczych i rodzicielskich oraz przybliżenie problematyki zjawiska przemocy domowej, a także zaprezentowanie oferty Punktu Wsparcia i Pomocy Rodzinie w Michałowicach oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie,
- promowanie, w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy (zakładka GOPS) kampanii społecznej Rzecznika Praw Dziecka „Reaguj na przemoc” i „Jak wychowywać bez przemocy”,
- publikacja przewodnika dla pracowników służby zdrowia oraz kolportaż ulotek „Lekarzu reaguj na przemoc”,
- przeprowadzenie wspólnie z PCPR Kraków warsztatów edukacyjno-informacyjnych o tematyce związanej z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie (kontynuacja działań z 2014 roku),
- przeprowadzenie zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy wśród uczestników półkolonii w Michałowicach (wspólnie z przedstawicielem policji),

- uaktualnienie i dodruk własny ulotek (różnych wzorów) zawierających podstawowe informacje o zjawisku przemocy domowej (w tym przemocy wobec dzieci) oraz o ofercie pomocowej Ośrodka i Punktu,
- uaktualnienie i dodruk informatorów oraz 64 szt. plakatów o tematyce związanej z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- promowanie akcji „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw 2014”,
- skierowanie za pośrednictwem ośrodka 3 dzieci z rodzin zagrożonych problemem przemocy domowej na półkolonię letnią w Michałowicach,
- przeprowadzenie warsztatów „Szkoła dla Rodziców”, mających na celu wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczych, bez konieczności uciekania się do zachowań przemocowych,
- uczestnictwo członków ZI w debacie społecznej „Przemoc wobec dzieci”- październik 2014 r., zorganizowanej przez PCPR Kraków i Komendę Powiatową Policji.

W 2014 r. przeprowadzona została przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie kontrola w zakresie realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Kontrolujący pozytywnie ocenili funkcjonowanie i sposób dokumentowania pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, sposób prowadzenia Niebieskich Kart, działania informacyjno-edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie a także działalność Punktu Wsparcia i Pomocy Rodzinie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach podjął starania o stałe doskonalenie zawodowe pracowników pracujących z rodzinami doświadczającymi przemocy:

- zorganizowanie spotkania dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, na którym przedstawiono informacje na temat kuratorskiej służby sądowej prowadzone przez kuratorów zawodowych oraz uzyskano informacje na temat prowadzenia mediacji rodzinnych – 23 uczestników,
- zapewnienie superwizji dla pracowników socjalnych i asystentów rodzin Ośrodka pracujących z rodzinami, które borykają się m.in. z problemem przemocy domowej,
- zapewnienie pracownikom Ośrodka udziału w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- cykliczne spotkania interwizyjne kierownika GOPS, pracowników socjalnych i asystentów rodzin.

W celu zabezpieczenia miejsca pobytu dla ofiar przemocy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach ma podpisane porozumienie z Wójtem Gminy Michałowice. Celem zawarcia porozumienia jest rozwój lokalnej infrastruktury systemu przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar poprzez organizację miejsca schronienia dla osób z terenu Gminy Michałowice doświadczających lub wychodzących z przemocy. Na stronie internetowej Urzędu Gminy Michałowice w zakładce GOPS Michałowice zamieszczony został wykaz miejsc czasowego schronienia dla osób dotkniętych przemocą. Dane te są na bieżąco monitorowane i w razie potrzeby zmieniane.

Szczegółowe informacje z realizacji ww. zadania zawarto w sprawozdaniu z realizacji „Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Michałowice na lata 2014-2017”, przedstawianym corocznie Wójtowi Gminy Michałowice.

8. Projekt systemowy „Nowe Perspektywy”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Działając na podstawie Uchwały Nr XXIV/166/2012 Rady Gminy Michałowice z dnia 29 listopada 2012 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach realizował w 2014 roku drugą, a zarazem ostatnią edycję projektu systemowego pn. „**Nowe perspektywy**”, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Poddziałanie 7.1.1 *Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej*.

Ośrodek wydatkował na realizację Projektu kwotę **125 394,19 zł** (z czego wymagany wkład własny – **19595,20 zł**).

W ramach tej kwoty realizowane były następujące zadania: aktywna integracja, praca socjalna oraz zarządzanie projektem.

Celem głównym projektu było podniesienie poziomu aktywności społecznej, zawodowej, edukacyjnej oraz ograniczenie liczby i charakteru dysfunkcji w rodzinach klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach, zaś cele szczegółowe to:

- nabycie kompetencji społecznych i zawodowych przez Uczestników projektu,
- ograniczenie liczby i charakteru dysfunkcji w tym zjawisk przemocowych w rodzinach objętych projektem,
- podniesienie jakości świadczonej pracy socjalnej w GOPS Michałowice.

W ramach projektu aktywną integracją objęto 20 Uczestników Projektu, w wieku aktywności zawodowej, które są bezrobotne lub nieaktywne zawodowo, zagrożone wykluczeniem społecznym. Po przeprowadzeniu indywidualnych diagnoz potrzeb z zrekrutowanymi osobami zaplanowano ścieżkę wsparcia, której działania zostały zawarte w podpisanych kontraktach socjalnych. Również dla potrzeb realizacji projektu wyłoniono, na podstawie ogłoszonego zamówienia publicznego, wykonawcę narzędzi zadania Aktywnej Integracji poprzez organizację treningów i warsztatów takich jak:

- trening kompetencji i umiejętności społecznych z warsztatami w zakresie kompetencji życiowych oraz kompetencji rodzicielskich;
- trening pracy,

oraz kursów zawodowych:

- kurs opiekun osób starszych i niepełnosprawnych (4 kobiety)
- kurs kucharza (5 kobiet)
- kurs florystyczny (3 kobiety)
- kurs kierowca wózków jezdniowych podnośnikowych (8 mężczyzn)

Ponadto:

- 20 osób nabyły wiarę we własne siły i umiejętności,
- 19 osób zwiększyło swoje umiejętności w zakresie poruszania się po rynku pracy,
- 17 osób zwiększyło umiejętności działania w sytuacjach przemocy,
- 20 osób zwiększyły wiarę we własne siły i możliwości,
- 17 osób zwiększyły poziom asertywności w sytuacjach przemocowych,
- 19 osób podniosło umiejętności rozwiązywania konfliktów,
- 20 liczba osób, które uzyskały certyfikowane umiejętności zawodowe (certyfikaty ukończenia kursów/szkoleń).

Rozdział III. Inne zadania realizowane przez Ośrodek w 2014 roku

1. Centrum Wolontariatu

Centrum Wolontariatu w Michałowicach, działające w strukturach GOPS, rozpoczęło swoją działalność w lipcu 2014 r.

Główną aktywnością w pierwszych dwóch miesiącach było zorganizowanie półkolonii dla dzieci pod hasłem: *Przeszłość-Przyszłość-Teraźniejszość*, w której uczestniczyło blisko 100 dzieci (3 turnusy). W tym celu zrekrutowano wychowawców i pozyskano 8 wolontariuszy, którzy łącznie przepracowali ok. 700 godzin na rzecz półkolonii. Centrum Wolontariatu przeprowadziło także szkolenie dla wolontariuszy i kadry półkolonii z zakresu pracy w grupie, prowadzenia bezpiecznych i aktywnych zajęć dla dzieci, rozwiązywania konfliktów.

Centrum Wolontariatu nawiązało współpracę ze *Stowarzyszeniem Nadzieja Michałowic*, *Fundacją Kraina Zdrowia*, *Akademią „Ignatianum” w Krakowie*, a także pozyskało szereg sponsorów. Wesprzeć półkolonię w Michałowicach zechcieli darując zabawki, artykuły piśmiennicze, słodczyce, napoje, itp.: *Gabinet weterynaryjny „Pupil”*, *Hurtownia Euro-Trade*, *Hurtownia zabawek w Michałowicach*, *Ogrodnictwo Sobieraj*, *Fundacja Zdrowe Zębki*, *Grupa Anime*, *Delikatesy Staropolskie*.

We wrześniu Centrum Wolontariatu zawarło porozumienie ze stadniną koni „Szary” w Michałowicach. Dotyczyło ono możliwości darmowej jazdy konnej, nauki opieki nad zwierzętami dla dwojga dzieci. Od października pozyskano możliwość udziału dwójki dzieci w zajęciach w stadninie koni.

Rekrutowano także wolontariuszy chcących udzielać korepetycji dla dzieci mających trudności w nauce. Opublikowano artykuł w gminnej gazecie dot. półkolonii. Zorganizowano dwa spotkania z wolontariuszami podczas których kreślono plan kolejnych działań oraz rozwoju CW w Gminie Michałowice.

W październiku miała miejsce promocja CW w szkołach w Michałowicach, Raciborowicach i Więclawicach. Zawarto umowę z Dyrektorem ZS w Michałowicach na temat użyczenia sali szkolnej na potrzeby korepetycji. Od października 2014 roku pozyskiwano studentów chcących działać przy Centrum Wolontariatu poprzez nawiązanie kontaktów z największymi uczelniami wyższymi oraz biurami karier.

W listopadzie wolontariusze wzięli udział w zbiórce żywności od 28 do 30 listopada 2014 r. Liczba wolontariuszy biorących udział w akcji: 13 wolontariuszy z Centrum Wolontariatu, 10 wolontariuszy pozyskanych z Caritas. Następnie wolontariusze liczyli i segregowali żywność pod kontrolą GOPS.

W grudniu odbyło się spotkanie podsumowujące półroczną działalność Centrum. Podczas spotkania obecnych było 14 wolontariuszy, którzy deklarowali dalszą chęć działania oraz opracowali propozycje zadań na 2015 rok. Wśród najważniejszych działań są: organizacja imprezy plenerowej promującej należyłą opiekę nad zwierzętami domowymi psami i kotami, kolejny rok prowadzenia półkolonii, prowadzenie korepetycji w każdej ze szkół.

W okresie od lipca do grudnia zrekrutowano łącznie 18 wolontariuszy, w tym 6 udzielających regularnie korepetycji z: matematyki, j. polskiego, j. angielskiego.

Owoce pracy CW jest grupa zdecydowanych do podjęcia działań wolontariuszy. Są to w większości uczniowie szkół średnich i 3 klas gimnazjów. Nasi wolontariusze są aktywni i zdeterminowani do działania, zgłaszają potrzebę rozwoju i realizacji planu jaki wstępnie określono podczas spotkania.

2. Prace społecznie użyteczne

Wydatki na realizację tego zadania stanowiły kwotę **7 180 zł**. Zadanie dotyczy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej. Do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach należała: organizacja prac, obsługa administracyjna i finansowo-księgową. Koszty prac społecznie użytecznych, zgodnie z zawartym porozumieniem, podlegały do 60% refundacji z UPPK.

Prace organizowane były w następujących instytucjach użyteczności publicznej: Zespół Szkół w Michałowicach, Niepubliczne Przedszkole im. M. Montesorri w Raciborowicach, Urząd Gminy w Michałowicach (oddelegowanie osób do pracy w sołectwach: Górna Wieś, Wola Więclawska, Raciborowice). Pracami objęto **5 osób**, które zajmowały się sprzątnięciem ww. placówek oraz pracami porządkowymi. Zadanie realizowane po raz pierwszy w naszej gminie.

3. Zbiórka żywności

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach w ścisłej współpracy ze Stowarzyszeniem „Nadzieja Michałowice” pozyskiwał oraz dystrybuował żywność z Banku Żywności (rolą pracowników socjalnych było pozyskiwanie klientów, weryfikacja dochodów i prowadzenie dokumentacji klientów, rolą Stowarzyszenia było zawarcie umowy z Bankiem Żywności, prowadzenie sprawozdawczości oraz rozliczanie a także transport i dystrybucja żywności).

W ramach ww. współpracy obu podmiotów rozdano **558,1 kilogramów żywności dla 47 rodzin**, w których żyło **154 osób**, z czego:

- pieczywo, ciasta – 1 kg,
- kawa, herbata – 5,57 kg,
- muesli, zboża – 3 kg,
- czekolada, słodycze – 21,7 kg,
- mleko – 13 kg,
- mąka – 115 kg,
- makarony, ryż – 95,05 kg,
- olej, tłuszcze – 108 kg,
- cukier – 143,5 kg,
- przetwory z owoców – 9 kg,
- przetwory z warzyw – 2,4 kg,
- konserwy rybne – 8,1 kg,
- konserwy mięsne – 9,4 kg,
- dania gotowe – 21 kg,
- środki czystości – 1 kg,
- art. różne – 1,2 kg

Dzięki ww. współpracy udało się obniżyć koszty realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zgodnie z wytycznymi Wojewody Małopolskiego.

4. Współpraca

Ośrodek, wypełniając w 2014 r. swoje statutowe zadania, współpracował z wieloma instytucjami, zarówno z terenu gminy, jak i powiatu krakowskiego oraz Miasta i Gminy Kraków:

- Centrum Kultury i Promocji w Michałowicach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Michałowicach,
- Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej w Czernichowie, Zabierzowie, Zielonkach, Kocmyrzowie-Luborzycy, zrzeszone w ramach Forum Pomocy Społecznej Korona Północnego Krakowa,
- Dyrektorzy i pedagodzy szkolni z zespołów szkół funkcjonujących na terenie gminy Michałowice oraz szkół działających poza obszarem gminy,
- Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Michałowicach,
- Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego, Fila w Słomnikach i Fila w Krakowie, ul. Mazowiecka,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie, w tym Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- Akademia „Ignatianum” w Krakowie,
- Sąd Rodzinny i Nieletnich w Krakowie-Śródmieście oraz kuratorzy sądowi,
- Komisariat Policji w Zielonkach,
- Kuratorium Oświaty w Krakowie,
- Stowarzyszenie „Nadzieja” z Michałowic,
- Stowarzyszenie „Pełna Chata”,
- Fundacja „Kraina Zdrowia”,
- Gabinet weterynaryjny „Pupil”,
- Hurtownia Euro-Trade,

- Hurtownia zabawek w Michałowicach, Ogrodnictwo Sobieraj,
- Fundacja Zdrowe Ząbki,
- Grupa Anime,
- Delikatesy Staropolskie.

Ponadto, GOPS wraz z sołtysami sołectw Michałowice I, Masłomiąca, Zdzięslawice, Zerwana i Młodziejowice, oraz Stowarzyszeniem „Nadzieja Michałowice” zorganizował w dniu 12 stycznia 2014 r. coroczne spotkanie świąteczne dla seniorów zamieszkujących ww. sołectwa. Uczestniczyło w nim blisko 100 zaproszonych seniorów. Spotkanie uświetniły kolędy w wykonaniu Orkiestry Dętej pod batutą Mirosława Warcholek, jasełka dzieci ze Szkoły Podstawowej w Michałowicach oraz występ rewelacyjnej Grupy Kolędniczej z Zielonek.

5. Pozostałe zadania Ośrodka

5.1. Sporządzanie bilansu potrzeb w zakresie pomocy społecznej

W roku ubiegłym opracowany został bilans potrzeb w zakresie realizacji zadań gminy w obszarze pomocy społecznej – w formie projektu planu finansowego Ośrodka na rok następny oraz sprawozdania z działalności Ośrodka wraz z potrzebami w zakresie pomocy społecznej, przedstawionego w marcu 2014 roku Radzie Gminy Michałowice.

5.2. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych

Gmina Michałowice **nie prowadziła mieszkań chronionych**, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 12 oraz art. 53 ustawy o pomocy społecznej (jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym).

5.3. Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach sporządzał raz na kwartał sprawozdania (w tym w formie elektronicznej) z realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i przekazywał w terminach wyznaczonych do Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie.

Rozdział IV. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Rok 2015 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych dotychczas zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne żeby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna.

W szczególności poprzez:

- 1) uruchomienie mieszkań chronionych, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 12 i art. 53 ustawy o pomocy społecznej, a także lokali socjalnych, o których mowa w ustawie o zasobie lokalowym gminy.
- 2) podjęcie działań adresowanych do osób starszych, mających na celu ich większą integrację ze społecznością lokalną,
- 3) wdrażanie projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w latach 2014-2020,
- 4) kontynuację realizacji *Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015*,
- 5) kontynuację realizacji *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Michałowice na lata 2011 – 2017*, a w szczególności prowadzenia Punktu Wsparcia i Pomocy Rodzinie,
- 6) tworzenie i wdrażanie programów osłonowych służących realizacji zadań pomocy społecznej adresowanych do konkretnych grup społecznych,
- 7) realizację gminnych programów skierowanych na rozwiązywanie problemów społecznych (profilaktyka i przeciwdziałanie alkoholizmowi, przeciwdziałanie narkomanii)
- 8) realizacja prac społecznie użytecznych jako aktywnej formy pomocy dla osób długotrwale bezrobotnych,
- 9) systematyczny rozwój Centrum Wolontariatu oraz idei pracy wolontarystycznej,
- 10) podjęcie działań nakierowanych na wsparcie seniorów,
- 11) rozwój idei usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,
- 12) prowadzenie systematycznej pracy psychologicznej (indywidualnej i grupowej) z beneficjentami systemu pomocy społecznej oraz rozwijanie oferty w tym zakresie,
- 13) podejmowanie kompleksowych działań na rzecz zmiany postaw klientów, zwiększenia ich aktywności i współuczestniczenia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,
- 14) rozwijanie pomocy w formie profesjonalnie prowadzonej pracy socjalnej, w tym w szczególności prowadzonej w oparciu o kontrakt socjalny oraz prowadzonej pod superwizją,
- 15) zapewnianie dla dzieci i młodzieży gorącego posiłku we wszystkich szkołach funkcjonujących na terenie gminy,
- 16) rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami i partnerami społecznymi,
- 17) prowadzenie elastycznej polityki kadrowej służącej utrzymaniu dobrej jakości obsługi klienta oraz prawidłowej realizacji zadań, obejmującej m.in. dostosowywanie zatrudnienia do występujących potrzeb, szkolenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zatrudnionej kadry,
- 18) wdrożenie modelu Ośrodka związanego z:
 - dalszą profesjonalizacją pracy socjalnej,
 - rozwijaniem środowiskowej pracy socjalnej (metody organizowania społeczności lokalnej) związanej z aktywizacją i integracją mieszkańców,

- podnoszeniem jakości oferowanych usług społecznych,
- dostosowywaniem oferty usług do zmieniających się potrzeb indywidualnych i lokalnych z zastosowaniem innowacyjnych metod, technik i narzędzi,
- monitorowaniem funkcjonowania jednostki,
- dokonywaniem ewaluacji pracy jednostki.

sprawozdanie sporządzone przez Zespół Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Michałowicach